

da der er Benge nok, og da Lovforslaget, skjøndt det langtfra giver, hvad man kunde ønske, dog er et Fremskridt, saa forekommer det mig, at det vilde være uheldigt, om vi blandede saa meget ind i Forhandlingerne om denne Sag, at vi toge saadanne Ting op som Valg af Laanebestyrelserne, da vi saa mulig slet ingen Lov fik. Ifølge den Betragtning, jeg har af denne Sag, vilde jeg personlig ønske, at Loven maatte gaa uden videre til 2den Behandling. Jeg skal ikke nægte — det finder jeg netop her Trang og Leilighed til at udtale — at naar vi nu engang ere komne ind i en Forhandlingspolitik paa alle Omraader, saa skulle vi tage, hvad vi kunne faae, naar det er et virkeligt Fremskridt fra, hvad vi nu have. Noget Andet er det, dersom der bydes os Noget, som er et Tilbagekridt. Vi have Lov til at se paa de Lovforslag, der komme fra private Medlemmer. Naar vi i sin Tid skulle forhandle om dem, ville vi se, at med Hensyn til Spørgsmaal om almindelig Valgret, er det deriblandt Tilbagekridt fra, hvad vi nu have, men det vedrører ikke denne Sag. Vi skulle imidlertid nok en anden Gang komme dertil. Dette lille Lovforslag mener jeg er et lille Fremskridt i Retning af at støtte dem, der skulle laane, og vil i det Hele gjøre Gavn paa det Omraade, derfor mener jeg, vi skulle tage det. Nu forjættede det ærede Medlem, at der snart vil komme den Tid, da Loven og Sammet kunne fredelig græsse med hinanden, ja, han antydede endog, at de Herrer fra den anden Side vilde slutte sig til denne Tilstand og blive saa godmodige og skikkelige. Jeg veed ikke, om det ærede Medlem staar i saa nær Berøring med dem, at han kan spaa os Andre noget Saadant, det kender jeg ikke Noget til, men saalænge han siger, at de ere blevne fredsomme paa den anden Side, vil jeg ikke tro det. Jeg tror ikke, vi komme meget længere, end vi ere i Stand til ved at tiltvinge os Indflydelse ved gode Grunde og ihærdigt Arbeide. Jeg tror ikke paa de Herrer's Godmodighed, thi jeg har ikke set den udført i Pragis, men naar vi ere komne ind paa en Forhandlingspolitik, saa er det rigtigt at tage dette Lovforslag som et lille Fremskridt, skjøndt det langtfra er, hvad vi kunne ønske. Komme vi ind paa Laanebestyrelser's Sammensætning og andet Saadant, saa er jeg bange for, at det Hele strander. Jeg slutter med at gentage, at ere Laanebestyrelserne i dette Dieblif ikke sammensatte, som vi kunne ønske det, saa kunde det dog være, at de bleve anderledes sammensatte, naar Amtsraadene toge denne Sag rigtig alvorlig op. Det har i alt Fald viist sig for mit Amts Bedkommende, at da vi

tog Sagen op, kom der et andet Medlem ind i Laanebestyrelsen, som tilhørte de mindre Landeiendomsbesiddere. Med disse Bemærkninger og med det Forbehold, jeg har nævnt, skal jeg anbefale at lade denne Sag passere som et lille Fremskridt.

Formanden (Høgsbro): Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) har begjært Ordet for 3die Gang. Under Forudsætning af Thingets Samtykke (Ophold) har det ærede Medlem Ordet.

Berg: Det forundrede mig meget, at det ærede Medlem fik ondt af mine Bemærkninger med Hensyn til Laanebestyrelserne og mente, at man kunde lægge Ansvar over paa Sogneraadene's Delegerede i Amtsraadene, hvis der er Noget at udsætte paa dette Forhold. Deri tager det ærede Medlem Feil, thi selv om han havde samtlige Amtsraad saaledes besatte, at Halvdelen var Sogneraadene's Delegerede, eller Medlemmer, som Sogneraadene kunde vælge, stod de dog som Halvdelen mod Halvdelen i Amtsraadene og kunde altsaa ikke tiltvinge sig et enkelt Medlem i Laanebestyrelsen paa, som han siger, de mindre Landeiendomsbesiddere's Begne, men dette er saa langtfra Tilfældet, at det næppe er slet noget Steds, at de have en af de mindre Landeiendomsbesiddere tilstede i Laanebestyrelsen. Maa ske det ærede Medlem har et enkelt Medlem for Standerborg Amt, han staar i alt Fald i Statskalenderen nævnt som Proprietær — jeg vidste forøvrigt ikke, at Proprietær Christiansen til Raft særlig var det ærede Medlems Meningsfælle, men ellers kan jeg ikke opdage med Sikkerhed mere end en af samtlige Laanebestyrelser's Medlemmer, men hvad om saa dette var Tilfældet, at det ærede Medlem fik 21 Bønder eller Repræsentanter for mindre Landeiendomsbesiddere ind i Laanebestyrelserne, var der to andre Medlemmer i hver Laanebestyrelse for hver Cn. Bønderne vælge, og er det ærede Medlem ganske sikker paa, at det saa var Repræsentanter for den mindre bemidlede Klasse af Befolkningen, vi fik i Laanebestyrelserne, fordi Amtsraadene valgte een af sine Bønder derind? Vi vide jo meget vel, hvorledes Amtsraadene sammensættes, og vi komme ogsaa til det, naar vi skulle tale om Fremskridt eller Tilbagekridt ved Valgene, naar vi komme til at forhandle dette. Amtsraadene vælges gennemsnitlig saaledes, at omtrent de $\frac{9}{10}$ af Amtets skatteyndende Befolkning ikke behøver at have nogen som helst Indflydelse paa Amtsraadene's Sammensætning, thi det ærede Medlem veed jo meget